

B. Osobitná časť

K článku I

K bodu 1

Ide o úpravu textu v nadväznosti na bližšie zadefinovanie redukčného koeficientu v rámci úprav vzorca pre výpočet ročného nájomného v bode 2.

K bodu 2

V rámci bodu 2 boli vykonané len niektoré úpravy v texte, avšak z dôvodu jeho prehľadnosti sa v rámci novely uvádza celé znene bodu 2. Konkrétne ide o nasledujúce úpravy:

Konkretizuje sa, že táto vyhláška sa týka len tých lesných pozemkov, ktoré tvoria porast podľa § 39 ods. 6 v kontexte na § 39 ods. 1 písm. d) zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o lesoch“), t. j. porast ktorý je popísaný v programe starostlivosti o lesy alebo v projekte starostlivosti o lesy (ďalej len „program“). Na lesné pozemky, ktoré nie sú porastom, t. j. na iné lesné pozemky podľa § 39 ods. 1 písm. e) zákona o lesoch sa táto vyhláška nevzťahuje a nájomné za nájomný vzťah k nim sa určí podľa § 51a ods. 9 a nasl. zákona o lesoch.

Do zoznamu podkladov potrebných pre výpočet výšky ročného nájomného pre porast sa v nadväznosti na úpravu v novelizačnom bode 4 upravuje a spresňuje znenie písmena j) a v nadväznosti na novelizačný bod 5 (koeficient vplyvu náhodnej ťažby na výnosovosť hospodárenia K_K) sa dopĺňa nové písmeno k). Zároveň sa konkretizovalo, že za podklady z programu potrebné pre určenie nájomného sa považujú tie podklady, ktoré sú uvedené v aktuálne platnom programe, alebo v zmenenom programe a pre obdobie po skončení programu, do platnosti nového programu sa za tieto podklady považujú údaje predložených vyhotoviteľom programu v rámci tvorby nového programu.

V texte kalkulačného vzorca pre výpočet ročného nájomného sa číslo 0,5 nahrádza pojmom „redukčný koeficient K_R “ a do tohto vzorca sa dopĺňa nový „koeficient vplyvu náhodnej ťažby na výnosovosť hospodárenia K_K “.

Štruktúra vzorca ANN_{ARP} [dosiahnuteľný ročný výnos (anuita) porastu] sa upravuje tak, aby bola v súlade s textovým opisom vzorca, t. j. tak, aby bolo jednoznačné, že ide o vážený priemer sumáru anuit zastúpených drevín; ide o technickú úpravu textu.

Dopĺňa sa, že za skutočný vek sa považuje vek uvedený v programe alebo v návrhu programu a zároveň sa dopĺňa spôsob zaokrúhľovania veku pri drevine topol' šľachtený a drevinách k nemu pridružených vo Výstupe č. 2.

Ustanovuje sa, že hodnoty zakmenenia z programu slúžiace na vyhľadanie koeficientu zakmenenia K_Z vo Výstupe č. 3, sa zaokrúhľujú na desatiny.

Dopĺňa sa text ustanovujúci, že okrem už ustanoveného pravidla o neuplatnení koeficientov v kalkulačnom vzorci v prípade zápornej anuity zistenej vo Výstupe č. 1 sa toto pravidlo uplatní aj pri koeficientoch v rámci kalkulačného vzorca pre dosiahnuteľný ročný výnos (anuita) dreviny. Uvádza sa tak z dôvodu, že vynásobenie záporných anuit koeficientmi, ktorých cieľom je redukovať, resp. zrealňovať hlavne výnos z hospodárenia, by tieto anuity ovplyvnilo nesystémovo, v niektorých prípadoch úplne nelogicky. Napríklad pri odlahľých dopravne nedostupných lokalitách s koeficientom polohy $K_P < 1$ by boli straty hospodárenia menšie ako v dobre prístupných lokalitách ($-1000 \times 0,85 = -850$). Alebo strata tenkej prebiecky smrekovca, ktorého koeficient dreviny $K_D = 1,4$, čo znamená že je o 40 % cennejší ako borovica, by bola naopak o 40 % vyššia ($-1000 \times 1,4 = -1400$). Z dôvodu týchto vplyvov sú koeficienty pri záporných anuitách paušálne ignorované. Uvedené sa aplikuje vrátane redukčného koeficientu K_R , t. j. koeficientu del'by výnosu, nakoľko všetky náklady znáša nájomca a od výnosov je ich potrebné v konečnom zúčtovaní za porast alebo jeho časť, ktorá je predmetom nájmu, korektne odrátať v plnej výške. Použitím hodnoty $K_R = 0,5$ pri záporných anuitách by došlo k neuznaniu $\frac{1}{2}$ straty z hospodárenia v konkrétnych porastoch, čo by poškodilo nájomcu. Kompenzácia ziskom z iných porastov nie je reálna, lebo výnos v každom poraste sa ihneď ako vznikne delí medzi prenajímateľa a nájomcu paušálne, bez ohľadu na to

či v iných porastoch predmetu nájmu k strate dochádza alebo nie.

Do textu bodu 2 sa dopĺňa postup pre určenie anuity vo Výstupe č. 1 v prípadoch, ak údaje v tabuľkách Výstupe č. 1 sú mimo vyhláškou definovaných rámcov. Pre účely jednotného postupu sa zadefinovalo, že ak hodnota rubnej doby alebo bonity uvedená v programe je mimo rámec rozpätia rubnej doby (RD) alebo bonity uvedenej vo Výstupe č. 1, pri výbere hodnoty anuity $ANN_{A,R}$ z Výstupe č. 1 sa použije buď najbližšia prvá alebo najbližšia posledná hodnota uvedená v tabuľke Výstupe č. 1.

Na základe predložených pripomienok obhospodarovateľov lesa sa upravil vzorec súvisiaci s určením výšky nájomného v prípadoch, ak má pozemok viac spoluvlastníkov. Zmena nastala v tom, že nový vzorec prepočítava výšku nájomného pre spoluvlastníka v nadväznosti na podiel spoluvlastníka na celkovej výmere porastu.

Z dôvodu požiadaviek aplikačnej praxe na podrobnejšie definovanie možnosti uplatňovania tejto vyhlášky v prípadoch vzniku významných odchýlok a vonkajších vplyvov, ktorých dôsledkom je nesúlad podkladov k výpočtu vyplývajúcich z programu so skutočnosťou, sa príslušné znenie upravilo a konkretizuje sa, čo sa považuje za významnú odchýlku. S ohľadom na skutočnosť, že za významné odchýlky sa považuje nevyhnutné vykonanie lesníckych opatrení v inom období, ako predpokladá postupnosť lesníckych opatrení podľa správnej praxe, v tejto súvislosti sa rámcovo definuje rozsah možností uplatňovania vyhlášky v zmenených podmienkach, pričom sa poukazuje na novo zavedený koeficient vplyvu náhodnej ťažby na výnosovosť hospodárenia (novelizovaný bod 5), ktorý rušivé vplyvy v poraste zohľadňuje. Znenie bodu 2 v tejto časti uvádza príklad významnej odchýlky a rušivé vplyvy najmä v oblasti vykonávania náhodných ťažieb. Aplikačná prax však poukazuje aj na iné a časté významné odchýlky od správnej praxe, a to na prípady, keď predpis programu na dobu jeho platnosti neukladá žiadne opatrenia, t.j. že daný porast, (predmet nájmu) je počas platnosti programu „bez zásahu“. Dosiahnuteľný ročný výnos (anuita) z Výstupe č. 1 v takomto prípade nebude nájomcom ani prenajímateľom uplatnený pretože v lesnom poraste sa žiaden úkon nerealizoval. V takomto prípade významnej odchýlky, kedy nájomca podľa programu nemá povinnosť vykonať v predmete nájmu žiadny úkon, sa výška nájomného určí postupom podľa § 51a ods. 9 a nasl. zákona o lesoch. Pritom by zmluvné strany mali brať ohľad na tie nákladové položky nájomcu, ktoré súvisia s permanentnou starostlivosťou aj o takýto lesný porast, ide najmä o režijné náklady (napr. činnosť odborného lesného hospodára, údržba lesnej dopravnej siete a pod.). Rozsah týchto nákladov je konkretizovaný v dôvodovej správe k pôvodnému zneniu vyhlášky z roku 2019 v časti vstupných údajov pre výpočet anuit. Aj v takýchto prípadoch, keď je predpis programu v poraste „bez zásahu“ sa môžu vyskytnúť situácie, keď sa počas doby nájmu budú v predmete nájmu realizovať nejaké lesnícke činnosti. V takom prípade, sa výška nájmu prehodnotí postupom uvedeným v bode 2 novely vyhlášky, v časti upravujúcej výpočet nájomného na dobu nájomného vzťahu kratšiu ako desať rokov.

V časti textu týkajúcej sa určenia výpočtu nájomného na dobu nájomného vzťahu kratšiu ako desať rokov došlo k zmene textu a k odstráneniu vzorca, ktorý bol uvedený v pôvodnom znení. Dôvodom tejto úpravy je analýzou preukázaná nejednoznačnosť uplatnenia v pôvodnom vzorci definovaného „koeficientu vykonania / nevykonania opatrenia“ (podľa programu), a to najmä v prípadoch, ak program neukladal vykonanie opatrenia, avšak správna lesnícka prax realizáciu takého opatrenia predpokladá (vyžínanie, ochrana mladých porastov, oplocovanie), alebo ak bolo opatrenie v merných jednotkách prekročené, čím vznikali nelogické záporné hodnoty. Ako problematické sa aplikačnou praxou zistilo aj posúdenie mernej jednotky, ktorá by sa v pôvodnom kalkulačnom vzorci mala uplatniť v prípadoch, ak by bolo možné uviesť dve merné jednotky, napríklad ha prebierky / m³ prebierky, resp. dĺžku oplocovania / výmera oplotenej plochy a pod. Na účely jednotného postupu v rámci nasledujúcej aplikačnej praxe sa úpravou definuje, že v prípadoch nájomného vzťahu na dobu kratšiu ako desať rokov sa bude uplatňovať ročné nájomné na porast vypočítané vyhláškou určeným postupom.

S ohľadom na skutočnosť, že takýto nájomný vzťah sa môže uzavrieť aj v priebehu platnosti programu a realizáciou lesníckych činností pred vznikom nájomného vzťahu môžu byť

vstupné údaje pre výpočet nájomného vyplývajúce z programu v porovnaní so skutočnosťou v čase vzniku nájomného stavu už rozdielne, pre tieto prípady sa uplatní postup, ako pri riešení vzniku významných odchýlok a vonkajších vplyvov. Preto úprava vyhlášky v tejto časti ustanovuje, že aj v takýchto prípadoch sa vstupné údaje pre výpočet nájomného zistia na základe posúdenia aktuálneho stavu porastu (napríklad aktuálny vek porastu, zakmenenie, zastúpenie drevín) v teréne. Takýto postup zabezpečuje aktuálnosť vstupných údajov pre výpočet ročného nájomného v čase vzniku nájomného vzťahu. Aj pri uzatváraní nájomných zmlúv na dobu kratšiu ako 10 rokov môže nastať situácia, keď predpis programu neukladá v poraste (predmete nájmu) vykonanie žiadneho opatrenia správnej praxe, t.j. predpis programu je „bez zásahu“. V takom prípade sa na určenie výšky nájomného uplatní obdobný postup, ako je uvedený v predchádzajúcom odseku k tejto situácii.

K bodu 3

Na základe poznatkov aplikačnej praxe sa do tabuľkovej časti prílohy v časti Výstup č. 1 „Dosiahnuteľný ročný výnos ($ANN_{A,R}$) pre šľachtený topol (suma.ha-1.rok-1)“ dopĺňajú hodnoty $ANN_{A,R}$ k ďalším bonitám a rubným dobám. Uvedené doplnenie údajov zabezpečí lepšiu aplikovateľnosť tejto časti Výstupu č. 1. nielen pre výpočet nájomného pre topol šľachtený, ale aj pre ostatné pridružené dreviny podľa Výstupu č. 2. Navrhované doplnenie údajov zasahuje do tabuľkovej časti na mnohých miestach, takže je vhodnejšie uviesť nové znenie týchto tabuliek.

K bodu 4

Výstup č. 3 „Koeficienty zakmenenia (KZ) pre prepočet dosiahnuteľného výnosu podľa zakmenenia“ bol doplnený o hodnotu tohto koeficientu pri zakmenení 1,0 alebo viac ako 1,0. Údaje uvedené vo výstupe č. 1 sú určené všeobecne k porastu so zakmenením 1,0 a z uvedeného dôvodu nebola táto hodnota doteraz vo Výstupe č. 3 uvedená, avšak z požiadaviek aplikačnej praxe a potrieb pre automatizovaný výpočet nájomného sa tieto údaje na základe požiadaviek aplikačnej praxe do Výstupu č. 3 dopĺňajú.

K bodu 5

Výstup č. 5: Koeficienty obmedzení v dôsledku osobitného režimu hospodárenia (KO) sa v nadväznosti na zákon č. 355/2019 Z. z., ktorým sa s účinnosťou od 1.1.2020 novelizoval zákon o lesoch dopĺňa o novú subkategóriu lesov osobitného určenia, t. j. o lesy v lesnícky významnom území s výskytom pralesa. Zároveň sa doplnil text pod tabuľkovým výstupom č. 5 a to v nadväznosti na uplatňovanie obmedzení hospodárenia v lesoch z titulu ochrany prírody podľa jednotlivých stupňov ochrany aj v kategórii lesov „hospodárske lesy“.

K bodu 6

Návrh spresňuje vzorec na určenie koeficientu vývoja priemerných cien a nákladov (K_C), ktorý je súčasťou Výstupu č. 7. Pri tvorbe pôvodného znenia vyhlášky v roku 2018 a v prvom polroku 2019 sa tvorba tohto koeficientu javila ako správna a dostatočná. Ceny ihličnatého a listnatého dreva, ktoré sú pri konštrukcii tohto koeficientu limitujúce a kolíšu v dôsledku špecifických faktorov, ktorých zmeny v čase nemusia byť a spravidla ani nebývajú zhodné. Napríklad rozsiahla kalamita v ihličnatých lesoch za posledné dva roky takmer spôsobila kolaps trhu s ihličnatým drevom a výrazný prepad jeho cien, zatiaľ čo ceny listnatého dreva stúpili. Takéto anomálie trhu s drevom sa dajú v podmienkach zmeny klímy očakávať v stále väčšej miere, a preto je potrebné aspoň na úrovni skupín drevín tento fenomén zohľadniť pri výpočte nájmu. Zároveň sa konštrukcia vzorca pre určenie tohto koeficientu doplnila aj o korekčný faktor zisku z hospodárenia; potreba tohto doplnenia vyplynula z doteraz spracovaných matematických analýz pôvodného a upraveného vzorca.

V zmysle uvedeného sa pôvodný koeficient K_C rozdelil tak, že zverejňovať sa budú dva koeficienty, a to osobitne pre ihličnaté drevo $K_{C_{ihl}}$ a pre listnaté drevo $K_{C_{lis}}$. Pri výpočte nájmu sa následne podľa zastúpenia ihličnatých a listnatých drevín v poraste počíta výsledný koeficient K_C pre porast. Z dôvodu viacerých rozptýlených zásahov a úprav v texte sa na účely

prehľadnosti uvádza celé znenie Výstupu č. 7.

K bodu č. 7

Do prílohy pôvodného znenia vyhlášky sa dopĺňa nový „Výstup č. 8: Koeficient vplyvu náhodnej ťažby na výnosovosť hospodárenia (K_K)“, ktorý je zároveň doplnený aj do kalkulačného vzorca na výpočet ročného nájomného za porast $RENT_{ARP}$. Dôvodom doplnenia tohto koeficientu je zistenie potreby riešenia vplyvu náhodných ťažieb na výslednú výnosovosť subjektu obhospodarujúceho lesy. V rámci analýzy sa zistilo, že takýto vplyv už bol v rámci lesníckej vedy a výskumu posúdený (napr. Roessiger, J. - Kulla, L. - Bošľa, M.: Finding equilibrium in continuous-cover forest management sensitive to interest rates using an advanced matrix transition model. *Journal of Forest Economics*, 33, 2018, s. 83–94).

V rámci analýzy podkladov pre vytvorenie tohto koeficientu sa zároveň zistilo, že anuity, ktoré sú základom pre výpočet nájomu (Výstup č. 1) vychádzajú z nákladov a výnosov hospodárenia pri podiele náhodných ťažieb v rozsahu prirodzenej mortality lesa podľa modelu Sibyla, ktorá sa pohybuje od 1 do 5% v závislosti od dreviny a vekového stupňa. Na základe analýz výnosovosti ťažieb vykonaných v kalibračnom období pre výpočet anuit (2014 – 2016) sa zistilo, že táto je v prípade náhodných ťažieb v priemere približne na úrovni 75 % výnosovosti úmyselných ťažieb. Zahrnutie koeficienta K_K do výpočtu nájomného tento nepriaznivý dopad náhodných ťažieb na hospodárenie v lesoch rieši. Podkladom pre výpočet tohto koeficientu je percentuálny podiel náhodných ťažieb na celkovom objeme ťažby dreva v poraste alebo jeho časti, ktorá je predmetom nájomného vzťahu; tento údaj je možné získať z lesnej hospodárskej evidencie (Ročná evidencia výkonov v lesných porastoch za rok, ktorý predchádza roku, v ktorom sa nájomné vypočítava).

K článku II

S ohľadom na to, že obsah vyhlášky je dôležitý pre aktuálne výpočty výšky nájomného za lesné pozemky a že zásah do takých postupov dotknutej podnikateľskej sféry by mal nadobúdať účinnosť spravidla od začiatku kalendárneho roka, účinnosť vyhlášky sa navrhuje k 1. januáru 2021.